

eller Told. Af flere nærliggende Grunde foretrækker det unge, endnu langt fra fuldt udviklede New Zealand uden Betænkning det sidste: et Fingerpeg om, at Danmark næppe skal haabe paa en Begrænsning af den new zealandske Landbrugseksports Omfang i overskuelig Fremtid.

Den Skildring af det new zealandske Landbrugs Karakter, som er givet i »Agricultural Organization in New Zealand«, viser en stærk og stigende indbyrdes Afhængighed mellem dette Erhvervs Hovedgrene, især hvad Smør- og Svineproduktionen angaar, en Udvikling, der nøje minder om Forholdene i Danmark. Et nøje Studium af dette Værk vil sikkert overbevise enhver om, at en Undersøgelse af Udsigterne for Smørproduktionens Rentabilitet i New Zealand ikke kan begrænse sig til New Zealands Smørproduktion i snævrere Forstand, ja ikke engang til det hele new zealandske Mejeribrug, men maa forme sig som en Undersøgelse af Betingelserne for det samlede Landbrugs Trivsel paa New Zealand i Almindelighed. Et grundigt Studium af »Agricultural Organization in New Zealand« vil være en passende Indledning til en saadan Undersøgelse.

Benyttelsen af det omfangsrige Værk er lettet ved en fyldig og praktisk Indholdsfortegnelse med en detailleret »Annotation«, der for hvert Afsnits Vedkommende er gentaget i Teksten som Indledning til de enkelte Kapitler.

M. Gormsen.

DANSK SALTVANDSFISKERI ved *F. V. Mortensen* og *A. C. Strubberg*. Kbhvn. 1935. 212 S.

I Aaret 1890 udgav Kommandør C. F. Drechsel en Oversigt over Saltvandsfiskeriet, og som Afløser af denne for Datiden fortrinlige Haandbog foreligger nu ovennævnte Standardværk med forhenværende Fiskeridirektør F. V. Mortensen og Fuldmægtig Strubberg i Fiskeridirektoratet som Udgivere. »Dansk Saltvandsfiskeri« er en delvis omarbejdet og udvidet Udgave af Bogen »Die dänische Seefischerei«, som Forfatterne i Marts 1931 efter Anmodning udarbejdede til Samleværket »Handbuch der Seefischerei Nordeuropas«. (Schweizerbart, Stuttgart).

Ved Udarbejdelsen af »Dansk Saltvandsfiskeri« har de Oplysninger, der er tilvejebragt gennem Fiskerikontrollens Personale om Fiskeriets Former og Redskaber i de danske Farvande, været af stor Betydning. Endvidere har Udgiverne formaaet en Del kendte Videnskabsmænd og Fagfolk til hver paa sit særlige Omraade at yde Bidrag til Værket. Saaledes skyldes Skildringen af vore Farvandes biologiske Forhold og Redegørelserne for Nyttfiskens Livshistorie Direktøren for Biologisk Station, Dr. phil. H. Blegvad; Farvandenes Plankton er behandlet af Prof., Dr. phil. O. Paulsen, Afnittet Fiskeindustri af Ingeniør van Deurs, Grønlands Fiskeriforhold af mag. sc. Poul Hansen, medens Oplysningerne om Færøerne er indhentet gennem Færø Amt og ved Lederen af de atlantiske Fiskeriundersøgelser, Dr. phil. Å. V. Tåning.

Selv om man som Dreng har drevet Fiskeri i Moser, langs Aaløb og fra Kyst, og selv om man dengang lyttede til erfarne Fiskeres »Latin«, saa er der dog herfra og til at forstaa et videnskabeligt Standardværk om Fiskeriet et stort Spring. Den i nærværende Værk givne Fremstilling er imidlertid saa klar og Billedstoffet saa illustrerende, at ogsaa Lægfolk vil faa et udmærket Udbytte af Læsningen.

eller Told. Af flere nærliggende Grunde foretrækker det unge, endnu langt fra fuldt udviklede New Zealand uden Betænkning det sidste: et Fingerpeg om, at Danmark næppe skal haabe paa en Begrænsning af den new zealandske Landbrugseksports Omfang i overskuelig Fremtid.

Den Skildring af det new zealandske Landbrugs Karakter, som er givet i »Agricultural Organization in New Zealand«, viser en stærk og stigende indbyrdes Afhængighed mellem dette Erhvervs Hovedgrene, især hvad Smør- og Svineproduktionen angaar, en Udvikling, der nøje minder om Forholdene i Danmark. Et nøje Studium af dette Værk vil sikkert overbevise enhver om, at en Undersøgelse af Udsigterne for Smørproduktionens Rentabilitet i New Zealand ikke kan begrænse sig til New Zealands Smørproduktion i snævrere Forstand, ja ikke engang til det hele new zealandske Mejeribrug, men maa forme sig som en Undersøgelse af Betingelserne for det samlede Landbrugs Trivsel paa New Zealand i Almindelighed. Et grundigt Studium af »Agricultural Organization in New Zealand« vil være en passende Indledning til en saadan Undersøgelse.

Benyttelsen af det omfangsrige Værk er lettet ved en fyldig og praktisk Indholdsfortegnelse med en detailleret »Annotation«, der for hvert Afsnits Vedkommende er gentaget i Teksten som Indledning til de enkelte Kapitler.

M. Gormsen.

DANSK SALTVANDSFISKERI ved *F. V. Mortensen* og *A. C. Strubberg*. Kbhvn. 1935. 212 S.

I Aaret 1890 udgav Kommandør C. F. Drechsel en Oversigt over Saltvandsfiskeriet, og som Afløser af denne for Datiden fortrinlige Haandbog foreligger nu ovennævnte Standardværk med forhenværende Fiskeridirektør F. V. Mortensen og Fuldmægtig Strubberg i Fiskeridirektoratet som Udgivere. »Dansk Saltvandsfiskeri« er en delvis omarbejdet og udvidet Udgave af Bogen »Die dänische Seefischerei«, som Forfatterne i Marts 1931 efter Anmodning udarbejdede til Samleværket »Handbuch der Seefischerei Nordeuropas«. (Schweizerbart, Stuttgart).

Ved Udarbejdelsen af »Dansk Saltvandsfiskeri« har de Oplysninger, der er tilvejebragt gennem Fiskerikontrollens Personale om Fiskeriets Former og Redskaber i de danske Farvande, været af stor Betydning. Endvidere har Udgiverne formaaet en Del kendte Videnskabsmænd og Fagfolk til hver paa sit særlige Omraade at yde Bidrag til Værket. Saaledes skyldes Skildringen af vore Farvandes biologiske Forhold og Redegørelserne for Nyttfiskens Livshistorie Direktøren for Biologisk Station, Dr. phil. H. Blegvad; Farvandenes Plankton er behandlet af Prof., Dr. phil. O. Paulsen, Afsnittet Fiskeindustri af Ingeniør van Deurs, Grønlands Fiskeriforhold af mag. sc. Poul Hansen, medens Oplysningerne om Færøerne er indhentet gennem Færø Amt og ved Lederen af de atlantiske Fiskeriundersøgelser, Dr. phil. Å. V. Tåning.

Selv om man som Dreng har drevet Fiskeri i Moser, langs Aaløb og fra Kyst, og selv om man dengang lyttede til erfarne Fiskeres »Latin«, saa er der dog herfra og til at forstaa et videnskabeligt Standardværk om Fiskeriet et stort Spring. Den i nærværende Værk givne Fremstilling er imidlertid saa klar og Billedstoffet saa illustrerende, at ogsaa Lægfolk vil faa et udmærket Udbytte af Læsningen.

Fiskene bliver heldigvis store uden Forbrug af fremmed Valuta; men de er trods alt glubske. Eksempelvis skal Rødspætter, Ising, Torsk og Sild have ti Gange deres egen Vægt i Føde aarlig. Rødspætterne i Kattegat fortærer ca. 50 000 Tons af Havbundens Muslinger og Orme, Torsken ca. 600 000 Tons af andre Fisk og Krebsdyr: »Nyttefiskene er saaledes, fordi de alle er Rovdyr, meget uøkonomiske at producere. De er lige saa dyre at producere i Havet som Løver og Tigre vilde være det paa Landjorden« (S. 14). Man bliver ligesom fortrolig med den Tanke, at Fisken bør koste det, den gør her paa Stenbroen. Forresten er der rigeligt til en »Bouillabaisse« à la Marseille ogsaa i Farvandene herhjemme, siden der, foruden hvad Lægmænd kender, er rigeligt med Ulke, Langebarn, Tobis og Knurhaner m. m. m. (Afsnittene »De danske Farvande« og »Fiskene i vore Farvande«).

Man forbavses over den Intensitet, med hvilken Fiskeriet drives (Afsnittet »Vore vigtigste Fiskerier«). I Farvandene indenfor Skagen er der i Løbet af et Aar blevet genfanget mellem 60 og 70 pCt. af de Rødspætter, som var blevet mærkede med Ebonitknapper. Man har i de senere Aar foretaget storstilede Omplantninger af Rødspætter fra »overbefolkede« Farvande som Horns Rev ved Esbjerg og Nissum Bredning i Limfjorden, hvor de altfor mange Fisk vokser for langsomt, til Bæltfarvandene og de indre Limfjords egne, der frembyder gode Vækstbetingelser. Ved langs de danske Kyster at undersøge, om Aarets Yngel er talrig eller ej, kan man skønne om Udsigterne for Rødspættefiskeriet 2—3 Aar frem i Tiden.

Af den fyldige og særdeles velskrevne Oversigt over Fiskeriets Udvikling skal kun gengives nogle typiske Etapper: Det er først efter 1850, at Fiskeriet udenfor de egentlige Kystfarvande paabegyndtes. Baneanlægene i Øst- og Vestjylland, de nye Markeder for den ferske Fisk og den ved de tekniske Fremskridt muliggjorte Intensivering af Driften medførte et betydeligt Opsving. De gamle, tunge Robaade afløstes af Sejlbaade. Aaret 1876 kom den første Dæksbaad til Skagen, og omtrent samtidigt anvendtes for første Gang det senere for dansk Rødspættefiskeri saa typiske Snurrevaad, der blev Hovedredskabet for det søgaaende Fiskeri. Sidst i 80erne paabegyndte Kutterne fra Nørrejylland Snurrevaadfiskeriet fra Esbjerg. Benyttelsen af motordrevne Baade begyndte før Aarhundredskiftet i det smaa, men tog saa efter 1900 rivende Fart og var indtil 1910, naar bortses fra Smaabaadene, gennemført overalt med Petroleumsmotorer baade til Baadenes Fremdrift og til Hjælp ved Redskabernes Behandling.

De mest karakteristiske danske Redskabsformer er Snurrevaad, Bundgarn og forskellige Rusekonstruktioner. Særlig velegnet til Snurrevaadfiskeriet er den danske Kuttertype. I al Almindelighed har den tiltagende Mekanisering givet det større Fiskeri et temmelig ensartet Præg; for de mindre Fartøjer er dette Fællespræg dog ikke fuldt saa fremtrædende, men disse Smaabaade er nu bedre end tidligere anvendelige til de forskellige Arter af Fiskerier, med Vaadredskaber, Garn eller Krog.

Paa de søgaaende Kuttere er der i Almindelighed 3—5 Mands Besætning, der lønnes med Andel i Udbyttet. Efter Fradrag af Udgifterne til Proviant, Is og Losning faar eksempelvis selve Fartøjet ca. 55—60 pCt. og Mandskabet 40—45 pCt. af Restudbyttet. Mandskabets Part tilfalder saa eksempelvis med 15 pCt. Skipperen, 24 pCt. to Medhjælpere og 6 pCt. Kokken.

Ved at læse om, hvor hensynsfuldt Fisken fanges og hvor omsorgsfuldt den sorteres, pakkes og bortfragtes, forstaar man bedre, hvorledes det har været muligt at erobre en stor Del af det udenlandske Marked; den med Snurrevaad fangede Fisk præsenterer sig jo i en helt anden Stand paa Billingsgate i London og Vereingte Fischmärkte i Hamborg end den af de større Landes Trawlere fiskede og indbragte Fangst; thi Trawlen er et tungt Redskab, der kun bruges af større og hurtiggaaende Dampere, og hertil kommer, at Fangstrejserne er betydeligt længere end de danske Fartøjs.

I korte Afsnit omtales Engros-Fiskehandelen med de offentlige Fiskeauktioner, herunder Fiskernes Salgsforeninger, der drives efter Andelsprincippet, og Kommissionshandelen til England og Tyskland. Der gøres ligeledes Rede for Defailhandelen, for Udførselen af Fisk, Statens Forhold til Fiskerierhvervet, Fiskeriets Organisationer og Fiskernes teoretiske Uddannelse.

Der findes særlige Afsnit om Fiskeriet ved Færøerne og Grønland.

Fiskeindustrien, d. v. s. den hjemlige, men industrielle Forarbejdning af Fisk, vinder stadig Terræn; vi nævner Filetskæring, Frysning af Fisk, Saltning af Sild, Brisling, Graasej, Makrel- og Stenbiderrogn, Rygning og Tørring af Fisk, Fremstilling af Fiskefars og stegt Fisk, Fiske-Halvkonserves, Fiske-Helkonserves, Fiskeboller, Sardinkonserves m. v. Eksempelvis fremstiller en Fabrik i Skagen fra December til Marts røget Brisling i Olie og Tomat og Fedsild i Tomat, væsentligst til indenlandsk Forbrug; fra Juni til August fremstilles Makrelfilet i Olivenolie til Eksport, særlig til Tsechoslovakiet og smaa Makrel i Tomat til indenlandsk Forbrug; i August og September fremstilles Tunfisk i Olie og Tomat, fra August til Oktober Fiskeboller af Kuller; fordelt over hele Aaret, dog særligt i Sommerhalvaaret, tilvirkes Konserves af Jomfruhummer og Dybhavsrejer.

Foruden denne mere direkte Beskæftigelse til Industrien giver Fiskeriet Anledning til megen anden Beskæftigelse for dansk Industri og Haandværk. Der er i Bogen ikke forsøgt at give en samlet Fremstilling af dette Forhold, men selve Billedstoffet alene er en fortrinlig Vejledning, idet man faar et levende Indtryk af, hvorledes danske Firmaer (Baadebyggerier, Netfabrikker, Motorfabrikker m. v.) har indstillet sig paa Fiskeriets saare mangeartede Behov.

Billedstoffet kræver en særlig Omtale. Det er nemlig ikke alene i sig selv lødigt, klart og godt; men det er valgt med Omtanke og saaledes, at Læseren faar Indtryk af, at netop enhver — baade videnskabelig og praktisk — Del af Fiskeriet faar en Belysning, der tilpas vejleder under Studiet af det tekstmæssige Stof.

Men for nu ikke kun at yde Udgiverne Anerkendelse for et i høj Grad fortjenstfuldt Værk, bør det dog til Slut bemærkes, at der i Grunden savnes een Ting, nemlig en Røst fra selve Standen, fra selve Fiskeren eller Fiskeskipperen. Fiskeren kunde eksempelvis have fortalt lidt om Oplæringen i Faget. Det er jo næppe saaledes, at Haandteringen altid gaar i Arv fra Far til Søn. Maaske er Kunsten ved at trække et Snurrevaad ikke saa stor, men Anmelderen har da oplevet, at det er vanskeligt at faa det uskadt op igen, naar en med Farvandet Ukendt haler hen over Kampesten. Man ligesom savner selve Fiskerens Skildring af et Døgns Arbejde paa

Havet, i Storm og i Stille, og et Kig ind i hans Hjem i Lykke og Sorg. Byer som Esbjerg kender Takten fra Kutternes drønende Motorer forbi Fanø en sen Søndag Aften, og Rytmen fra Harmonikaen i de lyse Sommernætter; her kender man ogsaa tilfulde den knugende Stemning, der efter en Storm behersker de mange, som ved Havnen »venter paa Far«. Vi andre savner denne medfødte Viden om Havets Helte.

Mads Iversen.

NATIONALØKONOMISK FORENING

GENERALFORSAMLING OKTOBER 1937

Tirsdag den 26. Oktober afholdt Foreningen sin aarlige Generalforsamling.

Efter Forslag af Formanden, Professor, Dr. polit. *Axel Nielsen*, valgtes Direktør *Aug. Holm* til Dirigent.

Beretning og Regnskab aflagdes af Formanden, som i Forbindelse hermed gav Meddelelse om, at det næste nordiske nationaløkonomiske Møde vil blive afholdt i Helsingfors i sidste Halvdel af August Maaned 1938. Regnskabet for 1936, hvoraf Eksemplarer var omdelt til Medlemmerne, udviste:

Kassebeholdning ved Aarets Begyndelse....	Kr.	5.818.66
Indtægter i Aarets Løb	»	6.819.50
		Tilsammen....
	Kr.	12.638.16
Udgifter i Aarets Løb	»	4.772.28
		Kassebeholdning ved Aarets Udgang
	Kr.	7.865.88

Udover denne Kassebeholdning ejede Foreningen 1500 Kr., som udgjorde en endnu ikke forbrugt Del af et Tilskud til Tidsskriftet fra Overretssagfører L. Zeutens Mindelegat.

Nationaløkonomisk Forenings Fond ejede den 31. December 1936 Kr. 6.387.83 (den 31. December 1935 Kr. 10.710.37) udover Grundfonden nominelt 50.000 Kr. I Aarets Løb anvendtes 3000 Kr. som Tilskud til Undersøgelser vedrørende Detailhandelen foretaget af Institutet for Historie og Samfundsøkonomi, 500 Kr. som Tilskud til det andet nordiske Statistiskermøde i København i Maj 1936, 300 Kr. som Tilskud til Socialøkonomisk Samfund at anvende som Rejsetilskud til Deltagere i det første nordiske Møde for yngre Socialøkonomer i Stockholm i Maj 1936, 1800 Kr. som Belønning til Dr. *Berthold Josephy*, Stockholm, for en Besvarelse af en af Nationaløkonomisk Forenings Fond stillet Prisopgave, 300 Kr. som Tilskud til Dækning af Udgifter ved Professor Eli F. Heckschers Forelæsninger paa Københavns Universitet i Foraaret 1936 og 1000 Kr. som Tilskud til Udgivelsen af en Bog om »Baner og Biler« af Ekspeditionssekretær *I. A. Tork* og Kontorchef, Lektor *P. P. Sveistrup*.